

Praha, 13. ledna 2020

Otevřený dopis iniciativy Zálohujme.cz ministru životního prostředí ČR

Vážený pane ministře,

na jaře 2019 jsme přivítali záměr Ministerstva životního prostředí ČR zabývat se studii vypracovanými skupinou Zálohujme.cz a zjistit, jak omezit pohazování odpadků do české přírody, splnit evropské cíle v třídění a recyklaci nápojových PET lahví a plechovek, potažmo jak splnit cíle evropských směrnic CEP (balíček cirkulární ekonomiky, Circular Economy Package) a SUP (směrnice o jednorázových plastech, Single-Use Plastic Directive) díky zavedení vratných záloh na PET lahve a plechovky. Tento záměr jistě ocenila i podstatná část české veřejnosti, která v řadě zpřesňovaných průzkumů opakovaně zavedení takových záloh podpořila.

Ministerstvo životního prostředí však na základě povrchní studie Centra ekonomických a tržních analýz (CETA) celou diskusi o zálohovém systému ukončilo, deklarovalo, že se hodlá spolehnout na dosud nedostatečně analyzovanou cestu intenzifikace sběrné sítě, a tvrdí, že takto ČR veškeré náročné cíle splní.

O návrhu zálohového systému jsou šířeny nepravdy a mýty, některé dokonce i ze samotného ministerstva. Tisková zpráva ministerstva životního prostředí ze dne 4. 6. 2019 uvádí: „*Studie CETA upozorňuje, že navržený systém iniciativy Zálohujme.cz a jeho náklady počítají s povinností zpětného odběru PET lahví pouze v prodejnách nad 300 m².*“ Toto nepravdivé tvrzení se naneštěstí značně rozšířilo do veřejného prostoru. Ve skutečnosti návrh zálohového systému iniciativy Zálohujme.cz od začátku počítá s výkupem PET lahví a plechovek v široké síti prodejen, v jakémkoli obchodě s nápoji (ať už formou výkupních automatů nebo ručně do pytlů), nikoli jen v prodejnách nad 300 m².

My ale chceme spolupracovat a vést konstruktivní diskusi. Cíle plnění směrnic EU se blíží a současným systémem nebude ČR schopna je splnit.

Vyzýváme Vás proto, aby se ministerstvo životního prostředí ve společném dialogu, otevřené a transparentní diskusi spolu s námi i dalšími relevantními subjekty věnovalo těmto klíčovým otázkám, na které stále chybí oficiální odpovědi:

- 1) Jaká je reálná míra sběru a recyklace PET v ČR? Jak se tato recyklace bude evidovat co nejdříve, abychom věděli aktuální stav naplnění CEP (balíček cirkulární ekonomiky, Circular Economy Package)?
- 2) Jaké jsou skutečné, detailně podložené náklady na intenzifikaci sběrné sítě barevných kontejnerů a dotřídění PET ze směsného komunálního odpadu, které navrhuje EKO-KOM? Kdo je ponese?
- 3) Proč by data o produkci obalů/odpadů a všechna data, která EKO-KOM sbírá, neměla být automaticky k dispozici ministerstvu životního prostředí a dalším zainteresovaným stranám? Nebylo by dobré přejít na transparentní systém evidence bez nutnosti žádat EKO-KOM o jednotlivá data?

- 4) Za posledních 10 let se produkce plastových obalů zvýšila o 40 000 tun, stávající systém, pokud z něj budou odebrány nápojové PET lahve tak naopak bude mít prostor pro odložení nově produkovaného plastu. Proč se tedy odklonění nápojového PETu ze žlutých kontejnerů bránit?
- 5) Intenzifikace, tedy zvyšování počtu žlutých kontejnerů, nefungovala doposud – navyšovalo se o desítky tisíc nádob, míra třídění plastů klesá (viz poslední údaj z výroční zprávy EKO-KOM za rok 2018, kde míra třídění plastů klesla meziročně z 69 % na 67 %). Jak můžeme tvrdit, že víc nádob nám třídění i recyklaci navýší, když opak je pravdou?
- 6) Recyklace hliníkových obalů v ČR dosahuje míry 20 %. Z celkového množství hliníkových obalů tvoří většinu právě nápojové plechovky. Jak dojde bez vratných záloh k naplnění cílů specifických pro recyklaci hliníku, která je uvedena na rok 2025 na 50 % a v roce 2030 na 60 %? Jaké s tím budou spojeny náklady?
- 7) Současná legislativní úprava neumožňuje ekonomicky a environmentálně smysluplný systém zavedení záloh. Jak s tím naložit?

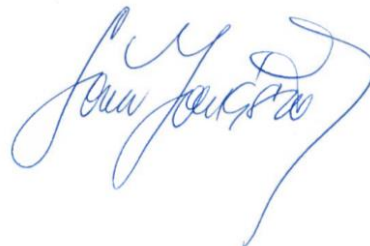
A především klíčové otázky:

- 8) Nápojový průmysl dává stále jasněji najevo, že intenzivně usiluje o dosažení dlouhodobé udržitelnosti na základě principů cirkulární ekonomiky. Jaké kroky hodlá ministerstvo učinit, aby tento záměr umožnilo?

Jménem Iniciativy ZÁLOHUJME:

Alessandro Pasquale
generální ředitel Mattoni 1873

Soňa Jonášová
ředitelka Institutu Cirkulární Ekonomiky

Filip Bernard
zástupce generálního ředitele rodinného pivovaru Bernard

Podpis dále připojují:

Jan Freidinger
Greenpeace

Daniel Vondrouš
Asociace ekologických organizací Zelený kruh